

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/736,Uroczystosci-upamietniajace-sierz-Jozefa-Franczaka-Lalusia-Lalka-os-tatniego-zoln.html>
07.03.2026, 14:14

Uroczystości upamiętniające sierż. Józefa Franczaka „Lalusia”, „Lalka”, ostatniego żołnierza polskiego podziemia niepodległościowego – Lublin/Piaski

21.03.2006

W dniu 17 marca 2006 r. w Piaskach oraz Lublinie odbyły się uroczystości upamiętniające sierż. Józefa Franczaka „Lalusia”, „Lalka”, ostatniego żołnierza polskiego podziemia niepodległościowego, zabitego przez Grupę Operacyjną SB-ZOMO 21 października 1963 r. we wsi Majdan Kozic Górnych.

W uroczystościach wzięli udział: Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Małgorzata Bochenek, ostatni Prezydent na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Janusz Kurtyka, przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowych, wojskowych, młodzieży szkolnej, organizacji harcerskich i lokalnej społeczności.

Uroczystości rozpoczęła msza święta w kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża w Piaskach, koncelebrowana przez arcybiskupa Archidiecezji Lubelskiej ks. Józefa Życińskiego i dziekana Piotra Stanisława Stańczaka. W oprawie nabożeństwa uczestniczyła orkiestra wojskowa, kompania honorowa Wojska Polskiego, 35 pocztów sztandarowych organizacji kombatanckich, szkół i harcerstwa. Homilię wygłosił arcybiskup ks. Józef Życiński. Po mszy świętej uczestnicy przeszli na cmentarz parafialny, gdzie przy grobie śp. Józefa Franczaka odmówiono modlitwę, złożono wieńce i zapalono znicze.

Następnie w Miejskim Centrum Kultury dr Rafał Wnuk wygłosił wykład „Konspiracja niepodległościowa na Lubelszczyźnie w latach 1944-1956”, odbyła się również prapremierowa projekcja filmu „Ostatni...”, zrealizowanego przez Adama Sikorskiego.

Druga część uroczystości odbyła się w gmachu Ośrodka Telewizji Lublin. Po wystąpieniach przedstawicieli władz państwowych i lokalnych nastąpiło odznaczenie Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski oraz nadanie stopni porucznika Czesławie Kasprzak – siostrze Józefa Franczaka i Danucie Ziętek – matce syna Józefa Franczaka.

Następnie zostały wygłoszone wykłady dr. hab. Janusza Wrony „Lubelszczyzna w latach 1944-1956” i dr. hab. Janusza Kurtyki „Podziemie niepodległościowe w Polsce w latach 1944-1956”. Odbyła się również projekcja filmu „Ostatni...” Adama Sikorskiego.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

